

Уманський національний університет садівництва
Факультет лісового і садово-паркового господарства
Кафедра садово-паркового господарства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Луківництво і газони» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	5 кредитів /150 годин
Семестр	6
Форма контролю	Іспит, курсовий проєкт
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Бровді Анна Андріївна Посада: викладач-стажист кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: доктор філософії E-mail: abrovdi@ukr.net Orcid.org/0000-0003-1065-705X Зв'язок з викладачем: +380669547835
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т. ч. аудиторних — 74 години (лекції – 36, практичні заняття – 38), самостійна робота студентів – 76 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Луківництво і газони» базується на знаннях таких дисциплін: «Ботаніка», «Основи фахової підготовки», «Фізіологія рослин», «Агротехніка зеленого будівництва».
Мета вивчення дисципліни	Метою курсу є отримання теоретичних знань і практичних навиків щодо агротехніки будівництва та експлуатації газонів різного функціонального значення, як одного з важливих елементів садово-паркового пейзажу, який покращує естетичні та санітарно-гігієнічні умови місцевості.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання - очний із використанням навчальної платформи для дистанційного навчання <i>MOODLE</i> . За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форма навчання тощо.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>MOODLE</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП	ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з

	<p>різних джерел. ЗК.13. Уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність.</p>
	<p>СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).</p> <p>СК.4. Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.</p> <p>СК.8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.</p> <p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p> <p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p> <p>ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями інших галузей знань, робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;">Модуль 1</p> <p style="text-align: center;">ЗМ 1. Використання газонів у сучасному ландшафтному дизайні.</p> <p>Тема 1. Газонознавство як наука. Загальні засади газонознавства України. Історичний нарис вивчення газонів. Проблеми газонництва в Україні та у світовій практиці.</p> <p>Тема 2. Типи газонних покриттів та їх функціональне значення. Функціональна роль газонів. Класифікація газонів.</p> <p style="text-align: center;">ЗМ 2. Дерноутворюючі газонні рослини.</p> <p>Тема 1. Дерноутворюючі газонні злакові трав'янисті рослини. Біологічні особливості газонних злаків. Типи кущіння газонних злаків. Схеми кущіння трьох основних типів злаків,</p>

характеристика типів кущіння. Основні типи злакових трав, що застосовуються для високоякісного дернового покриття декоративних і спортивних газонів. Багаторічні бобові трави для газонів. Газонні трави, що вирощують в інших країнах.

Тема 2. Дерноутворюючі ґрунтопокривні рослини. Передумови використання та деякі еколого-біологічні особливості ґрунтопокривних рослин. Багаторічні ґрунтопокривні рослини для задерніння.

Тема 3. Еколого-біологічні особливості газонної дернини в умовах міста. Фактори, які впливають на стан газонного культурфітоценозу в урбанізованому середовищі. Витоптування як фактор розвитку міцного дернового покриву. Особливості штучного поливу газонного покриття в умовах міста. Скошування як основний чинник регулювання структурно-функціональної організації газонного травостою. Внесення добрив та гербіцидів. Старіння дернини та інші фактори які впливають на якість газонного покриття в екстремальних умовах.

Модуль 2

ЗМ 3. Агротехнічні особливості влаштування газонів

Тема 1. Особливості створення газонного покриття різними методами. Гідропосів газону. Влаштування газону методом розкладки дернини. Особливості технології створення рулонного газону. Газони для приміщень.

Тема 2. Агротехніка створення газону методом посіву газонних трав. Переліки і недоліки методу створення газону посівом насіння. Районування основних видів газонних трав для різних ґрунтово- кліматичних зон України. Особливості підбору травосумішей для газонів різного функціонального призначення. Основні етапи створення газону методом посіву насіння.

ЗМ 4. Агротехнічні особливості утримання газонів

Тема 1. Система захисту газонів від шкідників та хвороб. Найпоширеніші шкідники газонів і заходи боротьби з ними. Лишайники і водорості на газонах. Інструмент для догляду за газоном.

Тема 2. Обладнання по догляду за газонами різного функціонального призначення. Інструмент та механізми по догляду за газонами. Газонокосарки та їх види.

Тема 3. Агротехнічні особливості утримання газонного покриття різного функціонального призначення. Особливості стрижки газонів. Особливості боротьби з бур'янами на газонах. Аерація дернини та інші методи механічного обробітку ґрунту на газонах. Коткування, землювання та інші агротехнічні заходи по догляду за газонним покриттям. Полив газонів. Особливості підживлення газонів. Особливості ремонту газонів.

Тема 4. Терміни проведення робіт при створенні газонів різного функціонального призначення. Календарний план робіт по створенню і догляду за декоративним газоном. Календарний план робіт по створенню і догляду за спортивним газоном.

Методи навчання	<p>Вивчення дисципліни передбачає використання словесних (лекції, дискусії), наочних (презентації, методичні матеріали, ілюстрації, таблиці, наукова література) та практичних (розв'язання задач, складання порівняльних таблиць) методів навчання.</p> <p>Самостійно опрацювати лекційний матеріал, ознайомитися з практичними заняттями та науковою літературою студенти можуть на платформі Moodle та репозитарію УНУС.</p>
Політика курсу	<p>Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100- бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS) та національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).</p> <p>Методи контролю включають поточний контроль: усне опитування, поточне тестування, самостійну роботу – 70 %, та підсумковий контроль у формі іспиту – 30 %.</p> <p>Під час підготовки та виконання самостійної роботи (рефератів, презентацій), розв'язання індивідуальних розрахункових завдань, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом академічної доброчесності УНУС. Виявлення ознак академічної недоброчесності у роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених з об'єктивних причин занять відбувається відповідно до графіку консультацій викладача.</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Григорюк І.П., Яворовський П.П., Лихолат Ю.В. Технології вирощування і бірегуляція стійкості газонних рослин у міському урбанізованому середовищі: монографія. К.: НУБіП України, 2014. 223 с. 2. Гриник О.М., Горбенко Н.Є., Екологічна характеристика газонотвірних трав'яних рослин паркової зони Львова. <i>Науковий вісник НЛТУ України</i>. 2011. Вип. 21.9. С. 58-65. 3. Крупа Н. М., Хахула Б. В. Газонний фітоценоз м. Біла Церква як основа формування ландшафтно-архітектурних композицій та елемент урбоєкосистеми. Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтно-архітектури, садово-паркового господарства, урбоєкології та фітомеліорації: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 29 вересня 2022 р.). Біла Церква: БНАУ, 2022. С. 47-50. 4. Кузнецова О. В. Фітоценотичні особливості газонів та травостоїв газонного типу урбанізованих екосистем (на прикладі міста Дніпропетровськ): дис. канд. біол. наук: 03.00.16. Дніпропетровськ, 2016. 243 с. 5. Орлова Л.Д. Екологічні особливості лучних рослин околиць с. Весела Долина Глобинського району Полтавської області. Регіональні проблеми охорони довкілля: матеріали Міжнародної наукової конференції молодих вчених. Одеса: ТЕС, 2018. С. 172-176. 6. Поправка Л. О., Лапура В. С. Екологічне значення та фітонцидні особливості газонів урбанізованих екосистем міста Дніпра. Екологічний стан навколишнього середовища та раціональне природокористування в контексті сталого розвитку : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 жовтня 2023, м. Херсон). Одеса: Олді+, 2023. С. 140-142. 7. Таран Н. Ю., Косик О. І., Бацманова Л. М., Турица П. П. Газон в ландшафтному дизайні міських просторів. <i>Теорія та практика дизайну</i>. 2023. Вип. 27. С. 221-227. 8. Троцька С. С., Карпенко М. М., Іваниця А. О., Ткаченко В. О.

Принципи формування газонних травостоїв та їх склад. The VII International Science Conference «Modern trends in development science and practice». Varna, 2021. С. 33-37.

9. Чоловський Ю.М., Мамалига В.С., Підпалый І.Ф. та ін. Газони. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство». Вінниця: РВВ ВНАУ, 2014. 186 с.

10. Шкура О. В. Аналіз генофонду газонних трав та відбір перспективних видів за показниками продуктивності і декоративності. *Інтродукція рослин*. 2011. №2. С. 79–85.

Допоміжна

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2023 році. К.: Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2023.

2. Каталог рослин Ботанічного саду Національного лісотехнічного університету України. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2006. 60 с.

3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: «Світ2», 2005. 456 с.

4. Лаптев О. О. Екологія рослин з основами біогеоценології. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 144 с.

5. Мележик О.В. Структура та динаміка рослинних угруповань дернових покриттів м. Києва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біол. наук: спец. 03.00.05 – "Ботаніка". Київ, 2006. 21 с.

6. Рахметов Д. Б. Біолого-морфологічні особливості інтродукованих газонних трав в умовах Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України. Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. 2014. Вип. 20. С. 61–68.

7. Сердюк М. А. Нові сорти низових злакових трав для озеленення. *Збірник наукових праць Національного наукового центру «Інститут землеробства УААН»*. 2008. Вип. 2. С. 110–120.

8. Ткаченко Т. М. Адаптаційний потенціал фітоценозу енергозберігаючих зелених покривель. *Екологічна безпека та природокористування*. 2015. №19. С. 27-32.

9. Якименко Д. О. Спортивні газони. Особливості формування та догляду. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (26-29 квітня 2022 р.). Суми, 2022. С. 49.

10. Ignatieva, M., Haase, D., Dushkova, D., Haase, A. Lawns in cities: from a globalised urban green space phenomenon to sustainable nature-based solutions. *Land*. 2020. № 9 (3). 27 p.